

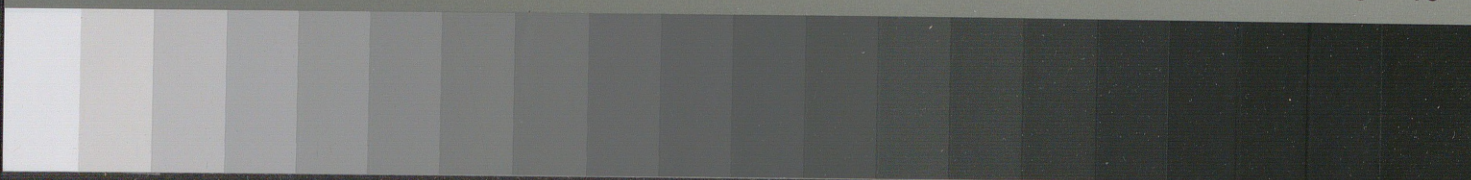

Grey Scale #13

DANES PICTA .COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

997.798

Dubl. 90 4g, 15. 12. 59

30/10 59

G. T...

U K Ł A D

DOTYCZĄCY

KONTROLI HANDLU BRONIĄ I AMUNICJĄ

ORAZ

P R O T O K U Ł

PODPISANY W SAINT-GERMAIN-EN-LAYE

10 WRZEŚNIA 1919 R.

Colour Chart #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Centimetres

Inches

DANES PICTA .COM

997.748

Dubl. 90 4g, 15. 1. 57

30/11 57

G. T. ...

U K Ł A D
DOTYCZĄCY
KONTROLI HANDLU BRONIĄ I AMUNICJĄ
ORAZ
P R O T O K U Ł
PODPISANY W SAINT-GERMAIN-EN-LAYE
10 WRZEŚNIA 1919 R.

341

Wydawca:
M. Gieróń
B. W.

2892/3

2
1940

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI, BELGJA, BOLIWJA, IMPERJUM BRYTANJI, CHINY, KUBA, EKWATOR, FRANCJA, GRECJA, GWA-TEMALA, HAITI, HEDZAS, WŁOCHY, JAPONJA, NIKARAGUA, PANAMA, PERU, POLSKA, PORTUGALJA, RUMUNJA, PANSTWO SERBSKO = KROACKO = SŁOWEŃSKIE, SYJAM i PANSTWO CZECHO = SŁOWACKIE:

Zważywszy, że skutkiem długotrwałej wojny, która tylko co się skończyła i w którą stopniowo została wmieszana większość Narodów, nastąpiło nagromadzenie w różnych stronach świata znacznej ilości broni oraz amunicji wojennej, których rozproszenie stanowiłoby niebezpieczeństwo dla pokoju i porządku publicznego;

Zważywszy, że w niektórych częściach świata konieczne jest rozciągnięcie specjalnego dozoru nad handlem oraz posiadaniem broni i amunicji;

Zważywszy, że postanowienia umowy, zwłaszcza Aktu Brukselskiego z dnia 2 lipca 1890 r., regulujące handel bronią i amunicją w pewnych okresach, nie odpowiadają już obecnym warunkom, które wymagają rozwinięcia zarządzeń i rozciągnięcia ich na szersze terytorja Afryki, jak również zaprowadzenia analogicznego ustroju w niektórych terytorjach Azji;

Zważywszy, że dozór specjalny strefy morskiej, sąsiadującej z niektórymi krajami, jest konieczny dla zapewnienia skuteczności środków, przedsięwziętych przez Rządy tak w sprawie dowozu broni i amunicji w tych krajach, jako też w sprawie wywozu tejże broni i amunicji poza terytorja ich metropolji;

Przytem zastrzega się, że po upływie okresu lat siedmiu, niniejszy układ będzie poddany rewizji i uwzględni się nabyte doświadczenia, jeżeli Rada Związku Narodów, stanowiąc w razie potrzeby większością głosów, wyrazi życzenie w powyższym sensie;

wyznaczyły jako swoich pełnomocników:

za PREZYDENTA STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI:

Wielmożny Frank Lyon POLK, Podsekretarz Stanu;
Wielmożny Henry WHITE, były Ambasador nadzwyczajny i pełnomocny Stanów Zjednoczonych w Rzymie i Paryżu;
General Tasker H. BLISS, Przedstawiciel Wojskowy Stanów Zjednoczonych w Najwyższej Radzie Wojennej;

za JEGO KRÓLEWSKĄ MOŚĆ KRÓLA BELGÓW:

Pan Paul HYMANS, Minister Spraw Zagranicznych, Minister Stanu;
Pan Jules van den HEUVEL, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny J. K. M. Króla Belgji, Minister Stanu;
Pan Emile VANDERVELDE, Minister Sprawiedliwości, Minister Stanu;

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ BOLIWJI:

Pan Ismael MONTES, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Boliwji w Paryżu;

za JEGO KRÓLEWSKĄ MOŚĆ KRÓLA WIELKIEJ BRYTANJI, IRLANDJI i TERYTORJÓW BRYTYJSKICH POZA MORZAMI, CESARZA INDJI:

Jaśnie Wielmożny Arthur James BALFOUR O. M., M. P. Sekretarz Stanu dla Spraw Zagranicznych;

Jaśnie Wielmożny Andrew BONAR LAW M. P., Lord pieczęci prywatnej;

Jaśnie Wielmożny Wicehrabia MILNER G. C. B., G. C. M. G., Sekretarz Stanu dla Kolonji;

Jaśnie Wielmożny George Nicoll BARNES, M. P., Minister bez teki;

oraz:

za DOMINIUM KANADY:

Wielmożny Pan Albert Edward KEMP, K. C. M. G. Minister Spraw Zamorskich;

za COMMONWEALTH AUSTRALIJSKI:

Wielmożny George Foster PEARCE, Minister Obrony;

za ZWIĄZEK POŁUDNIOWO-AFRYKAŃSKI:

Jaśnie Wielmożny Wicehrabia MILNER, G. C. B., G. C. M. G.;

za DOMINIUM NOWEJ ZELANDJI:

Wielmożny Pan Thomas MACKENZIE, K. C. M. G., Wysoki Komisarz dla Nowej Zelandji w Zjednoczonym Królestwie;

za INDJE:

Jaśnie Wielmożny Baron SINHA, K. C. Podsekretarz Państwa dla Indji;

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ CHIŃSKIEJ:

Par. LOU Tseng-Tsiang, Minister Spraw Zagranicznych;
Pan Chengting Thomas WANG, były Minister Rolnictwa i Handlu;

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ KUBAŃSKIEJ:

Pan Antonio Sanchez de BUSTAMANTE, Dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu hawańskiego, Prezes Kubańskiego Towarzystwa dla prawa międzynarodowego;

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ EKWATOR:

Pan DORN Y DE ALSUA, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Ekwatoru w Paryżu;

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ FRANCUSKIEJ:

Pan Georges CLEMENCEAU, Prezydent Rady Ministrów, Minister Wojny;
Pan Stephen PICHON, Minister Spraw Zagranicznych;
Pan Louis-Lucien KLOTZ, Minister Finansów;
Pan André TARDIEU, Komisarz Jeneralny dla Spraw wojennych francusko-amerykańskich;
Par Jules CAMBON, Ambasador Francji;

za JEGO KRÓLEWSKĄ MOŚĆ KRÓLA HELLENÓW:

Pan Nicolas POLITIS, Minister Spraw Zagranicznych;
Pan Anthos ROMANOS, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny przy Republice Francuskiej;

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ GWATEMALA:

Pan Joaquim MENDEZ, były Minister Stanu dla Robót Publicznych i Oświecenia Publicznego, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Gwatemali w Waszyngtonie, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny w Misji specjalnej w Paryżu;

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ HAITI:

Pan Tertullien GUILBAUD, Poseł Nadzwyczajny, Minister Pełnomocny Haiti w Paryżu;

za JEGO KRÓLEWSKĄ MOŚĆ KRÓLA HEDZASU:

Pan Rustem HAIDAR;
Pan ABDUL HADI AOUNI;

za JEGO KRÓLEWSKĄ MOŚĆ KRÓLA WŁOCH:

Wielmożny Tomasso TITTONI, Senator Królestwa, Minister Spraw Zagranicznych;
Wielmożny Wittorro SCIALOJA, Senator Królestwa;
Wielmożny Maggiorino FERRARIS, Senator Królestwa;
Wielmożny Guglielmo MARCONI, Senator Królestwa;
Wielmożny Silvio CRESPI, Deputowany;

za JEGO CESARSKĄ MOŚĆ CESARZA JAPONJI:

Wicehrabia CHINDA, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomoc. J. C. M. Cesarza Japonji w Londynie;
Pan K. MATSUI, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny J. C. M. Cesarza Japonji w Paryżu;
Pan H. IJUIN, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny J. C. M. Cesarza Japonji w Rzymie;

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ NIKARAGUA:

Pan Salvador CHAMORRO, Prezydent Izby Deputowanych;

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ PANAMA:

Pan Antonio BURGOS, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny w Madrycie;

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ PERU:

Pan Carlos G. CANDAMO, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Peru w Paryżu;

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ:

Pan Ignacy J. PADEREWSKI, Prezydent Rady Ministrów, Minister Spraw Zagranicznych;
Pan Roman DMOWSKI, Prezes Komitetu Narodowego Polskiego,

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ PORTUGALSKIEJ:

Dr. Affonso Augusto DA COSTA, były Prezydent Rady Ministrów;
Dr. Augusto Luiz Vieira SOAREZ, były Minister Spraw Zagranicznych;

za JEGO KRÓLEWSKĄ MOŚĆ KRÓLA RUMUNJI:

Pan Nikolas MISU, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Rumunii w Londynie;
Dr. Alexander VAIDA-VAEVOD, Minister bez teki;

za JEGO KRÓLEWSKĄ MOŚĆ KRÓLA SERBÓW, KROATÓW i SŁOWENCÓW:

Pan N. PACHITCH, były Prezydent Rady Ministrów;
Pan Ante TRUMBIC, Minister Spraw Zagranicznych;
Pan Ivan ZOLGER, Doktor Praw;

za JEGO KRÓLEWSKĄ MOŚĆ KRÓLA SYJAMU:

Jego Książęca Mość Książę CHAROON, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny J. K. M. Króla Syjamu w Paryżu;
Jego Wysokość Książę TRAIKOS PRABANDHU, Podsekretarz Stanu dla Spraw Zagranicznych;

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ CZECHO-SŁOWACKIEJ:

Pan Karol KRAMÁR, Prezydent Rady Ministrów;
Pan Edward BENEŠ, Minister Spraw Zagranicznych.

Którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzonych w należytej formie,
Zgodzili się na następujące postanowienia:

ROZDZIAŁ I.

Wywóz broni i amunicji.

Artykuł 1.

Wysokie Układające się Strony obowiązują się zabronić wywozu poniżej wyszczególnionej broni wojennej: armat wszelkiego rodzaju, przyrządów do rzucania pocisków eksplodujących lub wydzielających gazy wszelkiego rodzaju, miotaczy ognia, bomb, granatów, mitraljez oraz broni żłobkowanej małego kalibru, nabijanej odtyłcowo, wszelkich modeli, jako też wywozu amunicji, przeznaczonej dla tych różnych kategorii broni. Zakaz wywozu stosuje się do tej broni i amunicji bez względu na to, czy będzie ona zmontowana czy też w częściach rozebranych.

Jednakże Wysokie Układające się Strony zastrzegają sobie prawo wydawania pozwoleń, sprzecznych z tym zakazem co do broni, której używanie nie jest zabronione przez prawo międzynarodowe, ale tylko w celu pozwolenia na wywóz na potrzeby swych Rządów lub Rządu jednej z nich.

Co się tyczy broni palnej i amunicji, mającej służyć do celów wojennych oraz innych, Wysokie Układające się Strony zastrzegają sobie prawo oznaczenia, stosownie do ważności, miejsca przeznaczenia i innych okoliczności każdej wysyłki, do jakiego użytku są one przeznaczone i decydowania w każdym wypadku czy warunki niniejszego rozdziału stosują się do nich, czy nie.

Artykuł 2.

Wysokie Układające się Strony obowiązują się zabronić wywozu broni palnej i amunicji, zmontowanej lub w rozebranych częściach, nie stanowiącej broni oraz amunicji wojennej, jeżeli one są przeznaczone dla stref lub krajów, wymienionych poniżej w art. 6.

Jednakże Wysokie Układające się Strony zastrzegają sobie prawo przyznawania pozwoleń sprzecznych z tym zakazem w tym wypadku, gdy pozwolenia będą wydane przez ich własne władze, które będą musiały się przedtem upewnić, że broń i amunicja, dla których żąda się prawa na wywóz, nie są przeznaczone i nie będą użyte w sposób sprzeczny z postanowieniami niniejszego Układu.

Artykuł 3.

Wysyłki, które będą uskuteczniane w wykonaniu kontraktów, zawartych przed uprawomocnieniem się niniejszego Układu, będą podlegały rozporządzeniom niniejszego Układu.

Artykuł 4.

Wysokie Układające się Strony zobowiązują się nie udzielać żadnego pozwolenia na wywóz krajowi, który odmawia przyjęcia opieki, jaka mu została nadana, lub który, będąc postawiony pod opiekę jednego z Mocarstw, starałby się po za nim zaopatrzyć się w broń i amunicję, wymienioną w art. 1 i 2.

Artykuł 5.

Będzie otwarte Centralne Biuro Międzynarodowe, podległe władzy Związku Narodów, mające na celu zgromadzenie i przechowywanie dokumentów wszelkiego rodzaju, wymienionych między Wysokimi Układającymi się Stronami, a dotyczących się handlu i obiegu broni i amunicji, objętych niniejszym Układem.

Każda z Wysokich Układających się Stron obowiązana będzie wydawać co rok sprawozdanie, zawierające wykaz udzielonych pozwoleń na wywóz, wraz z wymienieniem ilości i przeznaczenia broni oraz amunicji, których te pozwolenia dotyczą. Egzemplarz tego sprawozdania będzie przesłany do Centralnego Biura Międzynarodowego oraz do Generalnego Sekretarza Związku Narodów.

Nadto Wysokie Układające się Strony zobowiązują się przysyłać do Centralnego Biura Międzynarodowego i do Generalnego Sekretarza Związku Narodów wyczerpujące dane statystyczne o ilościach i przeznaczeniu wszelkiej broni i amunicji, wywiezionej bez pozwolenia.

ROZDZIAŁ II.

Przywóz broni i amunicji. Strefy zakazu i dozoru morskiego.

Artykuł 6.

Wysokie Układające się Strony obowiązują się, każda na terytorjum podległem jej jurysdykcji, zabronić przywozu broni i amunicji, wymienionych w Art. 1 i 2 do następujących stref terytorjalnych i nadto zabronić przywozu oraz transportu w strefie morskiej, określonej poniżej:

1. Całość kontynentu afrykańskiego, z wyjątkiem terytorjum Algieru, Libji i Unji Południowo-Afrykańskiej.

Do strefy zakazu kontynentu afrykańskiego należą przyległe wyspy, położone w odległości mniej, niż stu mil morskich od brzegu, jak wyspy Książęce, świętego Tomasza, Annobon i Sokotora.

2. Transkaukaz, Persja, Gwadar, półwysep Arabski i terytorja lądowe Azji, które 1 sierpnia 1914 r. zależały od Państwa Otomańskiego.

3. Strefa morska, obejmująca Morze Czerwone, zatokę Adeńską, zatokę Perską, również morze Omańskie i ograniczona linją, która, wychodząc z przylądka Guardafui, ciągnie się wzdłuż równoleżnika tego przylądka aż do spotkania tegoż z 57° długości wschodniej od Greenwich i stamtąd dochodzi wprost do wschodniej granicy Persji w zatoce Omańskiej.

Będą mogły być udzielane specjalne pozwolenia na przywóz do stref wyżej określonych. W strefie afrykańskiej będą one podlegały rozporządzeniom, przewidzianym w niżej podanych artykułach 7 i 8, bez ujmy rozporządzeń ściślejszych, które obowiązują na tych terytorjach; w innych strefach, wymienionych w niniejszym artykule, pozwolenia te będą uzależnione od zachowywania analogicznych rozporządzeń, wydanych przez Rządy, które tam sprawiają władzę.

ROZDZIAŁ III.

Dozór na lądzie.

Artykuł 7.

Broń i amunicja, których przywóz do stref zabronionych zostanie specjalnie pozwolony, będą mogły być wprowadzane wyłącznie tylko przez porty, które do tego celu wskażą władze Państwa, Kolonji, Protektoratu lub kraju, podległego mandatowi.

Osoba, która wwozi broń i amunicję, złoży je tam na swój koszt i ryzyko w składzie, będącym pod wyłączną strażą i stałą kontrolą władzy oraz jej organów, z których najmniej jeden powinien należeć do administracji lub armji. Na przywóz i wywóz trzeba będzie zawsze uprzedniego pozwolenia władz administracyjnych Państwa, Kolonji, Protektoratu lub kraju, podległego mandatowi, chyba, że chodzi o broń i amunicję, przeznaczone do uzbrojenia siły zbrojnej, lub organizacji obrony terytorjów narodowych.

Wywóz broni i amunicji, złożonych na składzie, będzie dozwolony tylko w jednym z następujących wypadków:

1. Gdy są one przeznaczone do miejscowości, uznanych przez władzę wyższą za takie, w których mieszkańcy mogą zatrzymać broń, pod kontrolą i odpowiedzialnością władz miejscowych, w celu obrony przeciw grabieżcom i powstańcom.

2. Gdy są one przeznaczone do składów, uznanych przez władzę wyższą za pozostające pod dozorem i odpowiedzialnością władz miejscowych.

3. Gdy są one przeznaczone dla osób prywatnych, które udowodnią, że ich potrzebują dla uprawnionego użytku osobistego.

Artykuł 8.

W strefach zakazanych, wyszczególnionych w art. 6, handel bronią i amunicją będzie postawiony pod kontrolą organów władzy i będzie podlegał następującym przepisom:

1. Nikt nie będzie mógł utrzymywać składu broni i amunicji bez pozwolenia

2. Każda osoba, upoważniona do utrzymywania składu broni lub amunicji, będzie obowiązana urządzić specjalne pomieszczenie zamknięte, posiadające tylko jedno wejście, które będzie zaopatrzone w dwa zamki; jeden z nich będą mogli otwierać tylko przedstawiciele władzy.

Składnik będzie odpowiedzialny za ilość broni i amunicji, wniesionej do składu, i na każde wezwanie winien się z niej wykazać. W tym celu każdy przychód i rozchód zostanie zapisany do specjalnego rejestru, ponumerowanego i przesnuowanego, przyczem pozycje będą oparte na upoważnieniach władz do przewozu.

3. Nie wolno będzie przewozić broni i amunicji bez specjalnego pozwolenia.

4. Nie wolno skutecznie wywozić broni z prywatnego składu bez specjalnego pozwolenia władzy okręgowej, wydanego na prośbę umotywowaną i popartą świadectwem pozwolenia noszenia broni lub specjalnym pozwoleniem kupna amunicji. Broń winna być zarejestrowaną i ostemplowaną; ponadto władza, sprawująca kontrolę, wymieni na świadectwie pozwolenia noszenia broni stempel, wyciśnięty na broni.

5. Nikt nie będzie mógł odstąpić ani tytułem darmowym, ani obciążliwym broni lub amunicji, której jest posiadaczem, nie będąc do tego upoważnionym.

Artykuł 9.

W strefach zabronionych, wymienionych w art. 6, fabrykacja i składanie broni lub amunicji będą wzbronione poza arsenałami, założonymi przez administrację miejscową lub na terytorjach, zostających pod opieką, poza arsenałami, założonymi przez miejscową administrację, pod kontrolą Państwa mandatarjusza dla obrony terytorjum lub dla utrzymania porządku publicznego.

Naprawy broni można dokonywać tylko w arsenałach lub zakładach, które otrzymały na to specjalne pozwolenie miejscowej administracji; pozwolenie to udzielone być może tylko pod warunkiem, że będzie zagwarantowane zachowanie przepisów niniejszego Układu.

Artykuł 10.

W strefach zabronionych, wymienionych w art. 6, Państwo, które musi korzystać z terytorjum sąsiadującego Państwa dla przywozu broni lub amunicji, zmontowanej lub rozebranej na części, materiałów surowych, przeznaczonych do uzbrojenia — będzie na prośbę upoważnione do przewozu tranzytem przez terytorjum tego Państwa.

Jednakże Państwo to, dla poparcia swej prośby o tranzyt, będzie musiało zagwarantować, że te przedmioty są przeznaczone na potrzeby własnego Rządu i że nigdy nie będą sprzedane, ani ustąpione, ani wydane do użytku prywatnego, ani też nie będą użyte wbrew interesom Wysokich Układających się Stron. Każde przekroczenie będzie stwierdzone w formie następującej:

a) Jeżeli Państwo przywożące jest całkowicie zwierzchniem, to jego przekroczenie będzie stwierdzone przez jednego lub kilku przedstawicieli Wysokich Układających się Stron sąsiednich, przy niem akredytowanych. W danym razie po zawiadomieniu przedstawicieli Państw sąsiednich, wszyscy wspólnie przystąpią do zbadania faktów i, w razie potrzeby, zażądadzą wyjaśnień od Państwa przywożącego. Jeżeli doniosłość sprawy będzie tego wymagała i jeżeli wyjaśnienia Państwa wwożącego będą uznane za niedostateczne, przedstawiciele wspólnie podadzą do wiadomości tego Państwa, że odtąd zawieszają się wydawanie mu wszelkich pozwoleń na tranzyt i że każda jego ponowna prośba będzie odrzucona, dopóki nie dostarczy nowych dostatecznych gwarancji.

Co do formy i warunków gwarancji, o których mówi niniejszy artykuł, nastąpi uprzednie porozumienie między przedstawicielami sąsiednich Wysokich Układających się Stron. Przedstawiciele ci wzajemnie będą sobie komu-

nikowali pozwolenie tranzytu, wystawione przez kompetentne władze, w miarę ich wydawania.

b) Jeżeliby Państwo przywożące podlegało systemowi mandatu, ustanowionego przez Związek Narodów, natenczas fakt nadużycia stwierdzi jedna z Wysokich Układających się Stron, albo z własnej inicjatywy Mocarstwo posiadające mandat; do niego należy wyrzec lub zależnie od wypadku żądać zawieszenia, a w przyszłości odmowy wszelkiego upoważnienia do tranzytu.

W razie, jeżeli przekroczenie zostanie należycie stwierdzone, to Państwo, które go się dopuściło, nie otrzyma pozwolenia bez uprzedniej zgody Rady Związku Narodów.

We wszystkich wypadkach, jeżeliby spiski lub niespokojne położenie Państwa przywożącego zagrażały spokojowi publicznemu jednego z sąsiednich Państw, podpisanych na niniejszym Układzie, to wszystkie sąsiednie Państwa — aż do chwili przywrócenia spokoju — odmówią Państwu wwożącemu przywozu tranzytem broni, amunicji, materiałów i surowców, przeznaczonych do uzbrojenia.

ROZDZIAŁ IV.

Dozór na morzu.

Artykuł 11.

Z zastrzeżeniem rozporządzeń temu przeciwnych, zawartych w porozumieniach specjalnych, mających obecnie moc lub w tych, któreby zostały zawarte w przyszłości i które, w każdym razie, winny czynić zadość przepisom niniejszego Układu — Państwo zwierzchnicze lub Mocarstwo, posiadające mandat Związku Narodów, będą sprawowały dozór policyjny na wodach terytorjalnych w strefach, objętych zakazem, a wyszczególnionych w art. 6.

Artykuł 12.

W strefach, objętych zakazem, włączając w to strefę dozoru na pełnym morzu, tak, jak je oznaczył art. 6, okrętom miejscowym poniżej 500 tonn są zabronione wszelkie czynności naładowania, wyładowania i przeładowania broni i amunicji.

Za okręt miejscowy będzie uważany każdy statek, należący do krajowca lub uzbrojony, albo dowodzony przez krajowca lub taki, którego więcej, niż połowa załogi składa się z krajowców, pochodzących z krajów po-brzeżnych Oceanu Indyjskiego, Morza Czerwonego, Zatoki Perskiej lub zatoki Omańskiej.

Niniejsze postanowienie nie tyczy się ani statków mniejszych (allèges) lub galarów, ani okrętów, które, nie oddalając się od brzegu ponad pięć mil, zajmują się wyłącznie przewozem przybrzeżnym między różnymi portami tego samego Państwa, Kolonji, Protektoratu lub kraju, podległego mandatowi, gdzie się znajdują składy.

Każdy ładunek broni lub amunicji, naładowany na szalupy lub statki, wskazane w poprzednim artykule, będzie musiał mieć specjalne upoważnienie miejscowej władzy, ponieważ przewożona broń i amunicja podlega postanowieniom niniejszego Układu.

Upoważnienie to winno zawierać wszystkie potrzebne dane dla ustalenia rodzaju i ilości artykułów ładunku, nazwę okrętu, na który ten ładunek ma być przeładowany, nazwisko odbiorcy, port wysyłający i odbiorczy. Nadto należy wymienić, że upoważnienie zostało wydane stosownie do przepisów niniejszego Układu.

Przepisy te nie będą miały zastosowania:

1. Do transportów broni i amunicji, uskutecznianych na rachunek Rządu pod warunkiem, że będą one konwojowane przez urzędnika należycie upoważnionego.

2. Do broni i amunicji, stanowiących własność osób, posiadających prawo noszenia broni, jeżeli broń ta jest przeznaczona do osobistego użytku jej posiadacza i jest ściśle wyszczególniona w jej świadectwie, upoważniającem do noszenia broni.

Artykuł 13.

Aby nie dopuścić do wszelkiego nieprawidłowego przewozu broni i amunicji w strefie dozoru morskiego, wymienionego w art. 6 3°, okręty krajowe zawartości poniżej 500 tonn, które nie zajmują się wyłącznie przewozem przybrzeżnym między różnymi portami tego samego Państwa, Kolonji, Protektoratu lub kraju, podległego mandatowi, nie oddalające się więcej jak 5 mil od brzegu, a pochodzące lub przeznaczone do jakiegokolwiek punktu, znajdującego się w tej strefie, będą musiały być zaopatrzone w opis ładunku lub inny podobny dokument, wyszczególniający ilość i rodzaj towarów, które przewożą, ich pochodzenie i przeznaczenie. Dokument ten będzie uważany za tajemnicę, którą mu zapewnia prawodawstwo Państwa, do którego okręt należy, i nie będzie mógł być badany z okazji sprawdzania flagi, chyba, że interesowany zgodzi się na to.

Przepisy, tyżące się sporządzania tych dokumentów, nie będą miały zastosowania do statków, które nie są całkowicie zaopatrzone w pomosty, które nie mają więcej niż 10 ludzi załogi i które oddają się wyłącznie rybołówstwu na wodach terytorjalnych.

Artykuł 14.

Prawo wywieszania flagi jednej z Wysokich Układających się Stron w strefie dozoru morskiego, wymienionego w art. 6 3°, będzie udzielane wyłącznie takim statkom miejscowym, które czynią zadość następującym trzem warunkom:

1. Właściciele powinni pochodzić z Mocarstwa, którego flagi chcą używać.

2. Będą musieli wykazać się posiadaniem dóbr ziemskich w okręgu władzy, do której wystąpili z podaniem lub też złożyć kaucję, któraby gwarantowała wypłatę kar, jakim mogliby uleżeć.

3. Ci właściciele, jak również kapitan okrętu, powinni dostarczyć dowodu, że cieszą się dobrą opinią, w szczególności, że nigdy nie byli karani za nieprawidłowy przewóz artykułów, wskazanych w niniejszym Układzie.

Upoważnienie musi być odnawiane corocznie. Będzie ono zawierało potrzebne wskazówki dla stwierdzenia tożsamości okrętu, nazwę, tonnaż, inwentarz okrętu, główne rozmiary, numer zapisu, litery sygnałowe. Będzie zawierało datę wydania i charakter urzędnika, który wydał upoważnienie.

Nazwa miejscowego okrętu i oznaczenie jego tonnażu muszą być wyryte oraz namalowane na tyle okrętu łacińskimi zgłoskami; pierwsze litery portu przynależności, jak również numer zapisu w serji numerów tego portu będą odbite czarno na żaglach.

Artykuł 15.

Okręty miejscowe, do których, w myśl ostatniego ustępu art. 13, nie stosują się przepisy, co do ujawnienia ładunku, otrzymają od władzy miejscowej lub też od władzy konsularnej, stosownie do przypadku, specjalne pozwolenie, odnawiane corocznie i odwołalne w warunkach, przewidzianych w art. 19.

Specjalne pozwolenie będzie zawierało nazwę okrętu, jego oznaki, narodowość, port, do którego jest zapisany, nazwisko kapitana, nazwisko właściciela, przestrzeń morza (parages), po której okręt ma pływać.

Artykuł 16.

Wysokie Układające się Strony pozwalają stosować przepisy następujące w strefie dozoru morskiego, wymienionego w art. 6 3°:

1. Jeżeli okręt wojenny, należący do jednej z Wysokich Układających się Stron, spotka poza wodami terytorjalnymi statek miejscowy o pojemności poniżej 500 tonn pod flagą jednej z Wysokich Układających się Stron, to komendant wojennego okrętu, jeżeli ma uzasadnione powody do przypuszczenia, że miejscowy statek wywiesza tę flagę, nie mając na to prawa, w celu nielegalnego przewożenia broni i amunicji, może przystąpić do sprawdzenia narodowości pomienionego statku, a mianowicie zbadać tytuł, upoważniający do wywieszania flagi, za wyłączeniem wszelkich innych dokumentów.

2. W tym celu można będzie wysłać na pokład statku podejrzanego szalupę, pod dowództwem oficera w uniformie, po zawiadomieniu przez tubę o zamiarze. Oficer, wysłany na pokład zatrzymanego okrętu, powinien postępować ze wszelkimi możliwymi względami i zachowaniem ostrożności; przed opuszczeniem zatrzymanego statku, oficer sporządzi protokół stosownie do formy i w języku kraju, do którego należy. Protokół ten stwierdzi fakty i będzie datowany oraz podpisany przez oficera. W razie, jeżeliby na pokładzie okrętu wojennego nie było innego oficera prócz komendanta, czynności wyżej przewidziane może załatwić najwyższy stopniem podoficer.

Kapitan lub właściciel zatrzymanego statku zarówno jak świadkowie będą wezwani do podpisania protokołu; będą oni mieli prawo dodać wszelkiego rodzaju wyjaśnienia, które uznają za pożyteczne.

3. Jeżeli pozwolenie wywieszenia flagi nie będzie mogło być okazane lub też dokument ten nie został sporządzony w należytej formie, to statek będzie odprowadzony do najbliższego portu strefy, gdzie się znajduje władza kompetentna Państwa, którego flaga została wywieszona, i będzie wydany tej władzy.

Jeżeli najbliższa władza kompetentna, przedstawiająca Mocarstwo, którego flagę wywiesił okręt, znajduje się w porcie, położonym tak daleko od miejsca pochwycenia statku, że okręt wojenny musiałby opuścić swój rewir, w którym stacjonuje lub patroluje, aby eskortować zatrzymany okręt do tego portu, to można nie zachowywać przepisów, wyżej wymienionych. W tym wypadku okręt będzie mógł być odprowadzony do najbliższego portu, gdzie znajduje się władza kompetentna, przedstawiająca jedną z Wysokich Układających się Stron, niekoniecznie tę, do której należy okręt wojenny. Niezwłocznie będą zastosowane środki, aby zawiadomić o zatrzymaniu statku władzę kompetentną, przedstawiającą zainteresowane Mocarstwo.

Przeciw statkowi lub jego załodze nie będzie można wszcząć dochodzenia przed przybyciem przedstawiciela Mocarstwa, którego flagę statek wywiesił, lub też instukcji jego przedstawiciela.

4. Można będzie postąpić w myśl paragrafu 3, jeżeli, po dokonaniu sprawdzenia flagi i pomimo okazania manifestu, komendant okrętu wojennego obstawać będzie przy tem, aby statek miejscowy uznawano za podejrzanym o nielegalny przewóz broni i amunicji.

Zainteresowane Wysokie Układające się Strony wskażą w strefie oraz podadzą do wiadomości Centralnego Biura, jako też innych układających się Mocarstw, jakie władze terytorjalne lub konsularne, lub specjali delegaci, będą kompetentni w wypadkach, wyżej wymienionych.

Statek podejrzanym może być również oddany okrętowi wojennemu tej narodowości, której barwy wywiesił, jeżeli okręt wojenny zgadza się nim zająć.

Artykuł 17.

Wysokie Układające się Strony zobowiązują się zakomunikować Biuru Centralnemu wzór — typ dokumentów, wymienionych w artykułach 12, 13, 14, 15, jak również szczegółowy wykaz upoważnień, udzielanych stosownie do postanowień niniejszego Rozdziału w miarę ich wydawania.

Artykuł 18.

Władza, przed którą okręt podejrzanym będzie stawiony, przystąpi do szczegółowego dochodzenia według swych praw i przepisów po wysłuchaniu oficera okrętu, który dokonał zatrzymania. Jeżeli z tego dochodzenia okaże się, że flaga była wywieszona nieprawnie, to okręt pozostanie do rozporządzenia zatrzymującego i winni zostaną przekazani jego sądom.

Jeżeli zostanie stwierdzone, iż zatrzymany statek prawidłową miał flagę, ale że statek oddawał się nielegalnemu przewozowi broni i amunicji, to winni będą oddani pod sąd Państwa, którego statek miał flagę. Dany statek wraz ze swym ładunkiem pozostanie pod dozorem władzy, która prowadzi dochodzenie.

Artykuł 19.

Każdy przewóz lub każde usiłowanie nielegalnego przewozu, prawnie stwierdzone na niekorzyść kapitana lub właściciela statku, upoważnionego do płynięcia pod flagą jednego z podpisanych Mocarstw lub też posiadają-

cego pozwolenie, przewidziane w art. 15, pociągnie za sobą bezzwłoczne cofnięcie tego upoważnienia i pozwolenia.

Wysokie Układające się Strony wydadzą odpowiednie zarządzenia, aby ich władze terytorjalne lub ich konsulowie nadsyłały do Biura Centralnego zaświadczone odpisy każdego upoważnienia wywieszenia ich flagi, skoro tylko będzie ono wydane, jak również zawiadomienie o cofnięciu wydanych upoważnień. Zobowiązują się one również komunikować Biuru Centralnemu odpisy pozwoleń, przewidzianych w artykule 15.

Artykuł 20.

Komendant okrętu wojennego, który zatrzyma statek, używający obcej flagi, winien każdorazowo złożyć raport swemu Rządowi, z przytoczeniem motywów, które go skłoniły do działania. Wyciąg z tego raportu, jako też odpis protokołu, sporządzonego przez oficera lub podoficera, wysłanego na pokład zatrzymanego okrętu, będą możliwie prędko wysłane do Biura Centralnego oraz jednocześnie do Rządu, którego flagę wywiesił okręt.

Artykuł 21.

Jeżeli władza, której polecono dochodzenie, przysłała do wniosku o nieprawidłowości zatrzymania i zwrócenia z drogi lub zarządzeń nakazanych zatrzymanemu statkowi, oznaczy ona wysokość należnych odszkodowań. Jeżeli oficer zatrzymujący lub władze, od których on zależy, nie zgadzają się na wyniki dochodzenia lub na sumę oznaczonego odszkodowania, to spór ten będzie oddany Sądowi rozjemczemu, złożonemu z jednego arbitra, wyznaczonego przez Rząd, którego flagę wywiesił okręt, z jednego arbitra, wyznaczonego przez Rząd Państwa, do którego należy oficer zatrzymujący i z jednego superarbitra, wybranego przez dwóch arbitrów w taki sposób wyznaczonych. Dwaj arbitrzy będą wybrani oile możliwości z pomiędzy urzędników dyplomatycznych, konsularnych lub Sądowych Wysokich Układających się Stron. Mianowania te powinny być uskuteczniiane w możliwie prędkim terminie, nigdy nie powinny rozciągać się na krajowców, opłacanych przez Wysokie Układające się Strony. Przyznane odszkodowanie będzie wypłacane interesowanemu w ciągu najwyżej sześciu miesięcy od daty decyzji.

Decyzja będzie przesłana do Biura Centralnego i do Generalnego Sekretarjatu Związku Narodów.

ROZDZIAŁ V.

Przepisy ogólne.

Artykuł 22.

Wysokie Układające się Strony, sprawujące władzę na terytorjach, położonych w strefach, na które rozciąga się zakaz, a wymienionych w art. 6, zobowiązują się każda, oile to jej dotyczy, przedsiębrać środki, zdolne zapewnić zastosowanie niniejszego Układu, a mianowicie, ściganie oraz karanie przekroczenia przepisów w układzie zawartych.

Wysokie Układające się Strony zawiadomią o tych środkach Biuro Centralne i Sekretarjat Generalny Związku Narodów, którym wskażą władze kompetentne, przewidziane w artykułach poprzednich.

Artykuł 23.

Wysokie Układające się Strony będą się usilnie starały przyciągnąć inne Państwa, Członków Związku Narodów, aby przystąpili do niniejszego Układu.

Przystąpienie to będzie notyfikowane drogą dyplomatyczną Rządowi Republiki Francuskiej, a przez niego wszystkim Państwom, podpisanym lub tym, które zgłosiły swój akces. Przystąpienie to będzie miało skutek od daty notyfikowania Rządowi Francuskiemu.

Artykuł 24.

Wysokie Układające się Strony zgadzają się, że w razie, gdyby powstał między nimi jaki spór, dotyczący się stosowania niniejszego Układu, i przy czem nie możnaby go załatwić drogą pertraktacji, to winien on być oddany Sądowi rozjemczemu, stosownie do przepisów Ustawy Związku Narodów.

Artykuł 25.

Wszystkie postanowienia poprzednich Układów międzynarodowych o charakterze ogólnym, dotyczące się przedmiotów, stanowiących przedmiot niniejszego Układu, będą uważane za odwołane, oile wiążą między sobą Mocarstwa, będące stronami w niniejszym Układzie.

Niniejszy Układ będzie ratyfikowany możliwie prędko.

Każde Mocarstwo skieruje swą ratyfikację do Rządu Francuskiego, który zawiadomi o tem inne Mocarstwa podpisujące.

Ratyfikacje będą złożone w archiwum Rządu Francuskiego.

Niniejszy Układ uzyska moc obowiązującą dla każdego Mocarstwa podpisującego od daty złożenia swej ratyfikacji, i od tej daty Mocarstwo to będzie związane wobec innych Mocarstw, które już złożyły swe ratyfikacje.

Z chwilą uprawomocnienia się niniejszego Układu, Rząd francuski prześle zaświadczony odpis Układu Mocarstwom, które na mocy Traktatu Pokoju, zobowiązały się uznać i przyjąć pomieniony Układ i są z tego tytułu upodobnione do Układających się Stron i których nazwy będą zakomunikowane Państwom, należącym do Układu.

NA DOWÓD CZEGO, niżej wymienieni Pełnomocnicy podpisali niniejszy Układ.

DZIAŁO SIĘ w Paryżu, dziesiątego września, tysiąc dziewięćset dziewiętnastego roku, sporządzono w jednym egzemplarzu, który będzie złożony w Archiwum Rządu Republiki Francuskiej i którego autentyczne odpisy będą wręczone każdemu z podpisujących Mocarstw.

(L. S.) FRANK L. POLK.
(L. S.) HENRY WHITE.
(L. S.) TASKER H. BLISS.
(L. S.) HYMANS.
(L. S.) J. VAN DEN HEUVEL.
(L. S.) E. VANDERVELDE.
(L. S.) ISMAIL MONTES.
(L. S.) ARTHUR JAMES BALFOUR.
(L. S.)
(L. S.) MILNER.
(L. S.) GEO. N. BARNES.
(L. S.) A. E. KEMP.
(L. S.) G. F. PEARCE.
(L. S.) MILNER.
(L. S.) THOMAS MACKENZIE.
(L. S.) SINHA OF RAIPUR.
(L. S.) J. R. LOUTSENGTSIANG.
(L. S.) CHENGTING THOMAS WANG.
(L. S.) ANTONIO S. DE BUSTAMANTE.
(L. S.) E. DORN Y DE ALSUA.
(L. S.) G. CLEMENCEAU.
(L. S.) S. PICHON.
(L. S.) L. L. KLOTZ.
(L. S.) ANDRÉ TARDIEU.
(L. S.) JULES CAMBON.
(L. S.) N. POLITIS.
(L. S.) A. ROMANOS.

(L. S.) M. RUSTEM HAIDAR.
(L. S.) ABDUL HADI AOUNI.

(L. S.) TOM. TITTONI.
(L. S.) VITTORIO SCIALOJA.
(L. S.) MAGGIORINO FERRARIS.
(L. S.) GUGLIELMO MARCONI.

(L. S.) S. CHINDA.
(L. S.) K. MATSUI.
(L. S.) H. IJUIN.
(L. S.) SALVADOR CHAMORRO.
(L. S.) ANTONIO BURGOS.

(L. S.) I. J. PADEREWSKI.
(L. S.) ROMAN DMOWSKI.
(L. S.) AFFONSO COSTA.
(L. S.) AUGUSTO SOARES.
(L. S.) N. MISU.
(L. S.) ALEX VAIDA VOEVOD.
(L. S.)
(L. S.)
(L. S.) DR. YVAN ZOLGER.
(L. S.) CHAROON.
(L. S.) TRAIKOS PRABANDHU.
(L. S.) D. KAREL KRAMAR.
(L. S.) DR. EDUARD BENES.

P R O T O K O Ł.

W chwili podpisania Układu pod datą dzisiejszą w sprawie handlu bronią i amunicją niżej podpisani Pełnomocnicy oświadczają w imieniu swych właściwych Rządów, że uważaliby za sprzeczne z zamiarami Wysokich Układających się Stron i duchowi niniejszego Układu, gdyby w oczekiwaniu uprawomocnienia się niniejszego Układu, jedna z Układających się Stron przedsięwzięła jakiegobądź środki, które byłyby w sprzeczności z postanowieniami niniejszego Układu.

SPORZĄDZONO w jednym egzemplarzu w Saint-Germain-en-Laye dziesiątego września, tysiąc dziewięćset dziewiętnastego roku.

FRANK L. POLK.
HENRY WHITE.
TASKER H. BLISS.
HYMANS.
J. VAN DEN HEUVEL.
E. VANDERVELDE.
ISMAIL MONTES.
ARTHUR JAMES BALFOUR.
MILNER.
GEO. N. BARNES.
A. E. KEMP.
G. F. PEARCE.
MILNER.
THOS. MACKENZIE.
SINHA OF RAIPUR.
J. R. LOUTSENGTSIANG.
CHENGTING THOMAS WANG.
ANTONIO S. DE BUSTAMANTE.
E. DORN Y DE ALSUA.
G. CLEMENCEAU.
S. PICHON.
L. L. KLOTZ.
ANDRÉ TARDIEU.
JULES CAMBON.
N. POLITIS.
A. ROMANOS.

M. RUSTEM HAIDAR.
ABDUL HADI AOUNI.
TOM. TITTONI.
VITTORIO SCIALOJA.
MAGGIORINO FERRARIS.
GUGLIELMO MARCONI.
S. CHINDA.
K. MATSUI.
H. IJUIN.
SALVADOR CHAMORRO.
ANTONIO BURGOS.
I. J. PADEREWSKI.
ROMAN DMOWSKI.
AFFONSO COSTA.
AUGUSTO SOARES.
N. MISU.
ALEX. VAIDA VOEVOD.
DR. IVAN ZOLGER.
CHAROON.
TRAIDOS PRABANDHU.
D. KAREL KRAMAR.
DR. EDUARD BENES.

28921

3

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.